

Motion till riksdagen 2018/19:2742

av **Annika Hirvonen Falk och Rebecka Le Moine (båda MP)**

Sjukskrivning och rehabilitering för studenter

Sammanfattning

Det ska vara attraktivt att studera, och utbildning ska vara tillgänglig för alla. För att detta ska bli verklighet krävs att studerande har rimliga levnadsvillkor. Att kunna sjukskriva sig som student är en rättighet som varit långt ifrån självklar, och vägen tillbaka från sjukskrivning försvåras av ett otydligt ansvar för studenters rehabilitering och av att de flesta studenter inte har möjlighet att sjukskriva sig på deltid.

Miljöpartiets mål är att studerande ska ha ett skyddsnät likvärdigt det som förvärvsarbetande har. Regeringen har föregående mandatperiod tagit viktiga steg för att förändra detta. Exempel på detta är införandet av möjligheten att sjukskriva sig på deltid i vissa fall, det gäller studerande som på grund av en väldokumenterad sjukdom riskerar att få en eller flera längre sjukperioder under en tolv månadersperiod, samt förändrade regler för den sjukpenninggrundande inkomsten.

Nu är det dags att ta ett steg till. Vi behöver se till att inga studenter hamnar mellan stolarna när det gäller att komma tillbaka till studierna efter sin sjukskrivning och att det blir möjligt att deltidssjukskriva sig för fler än de som omfattas idag.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studenters möjlighet till deltidssjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om karenstiden för studenter vid sjukdom och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett förtydligt ansvar för studenters rehabilitering och tillkännager detta för regeringen.

Studenters ohälsa

Att vara student innebär en otrygg tillvaro. De flesta har en mycket knapp ekonomi, som inte tillåter några oförutsedda utgifter. Det är viktigt att hela tiden prestera och ligga på topp för att inte halka efter och därmed riskera att förlora såväl tid som studiemedel. Idag ser vi också att högskoleutbildning inte längre ses som meriterande, utan ett grundläggande krav. Det resulterar i en större press på studenter att urskilja sig från kurskamrater och andra personer i samhället.

Den psykiska ohälsan bland studenter ett allvarligt och växande problem, och tyvärr har samhället varit bristfälligt i att möta upp detta. Psykiska besvär i form av symtom på depression, ångslan och stress är vanligare bland studenter jämfört med yrkesverksamma i samma åldersgrupp samt enligt flera undersökningar även med övrig befolkning. Allt fler upplever att studietempot är för högt. Undersökningar visar på att så många som hälften av alla studenter har upplevt en försämrad hälsa det senaste läsåret.

Studenters livssituation har förändrats

Många regelverk som rör studerande präglas av den tid då de skapades. En tid då studenterna var en liten och exklusiv skara. En tid då den genomsnittlige studenten var en ung man från en välbärgad familj. En tid då akademisk utbildning var en garanti för arbete. Så ser det inte ut i dag. Nu är det många som tar chansen att studera längre fram i livet och det blir allt vanligare att studenter har barn och familj. Det är också fler studenter från familjer med små ekonomiska marginaler som väljer att studera vidare. Allt detta är en önskvärd utveckling. Det är hög tid att villkoren anpassas till verkligheten.

Deltidssjukskrivning

Även studenter blir sjuka och behöver bli sjukskrivna under en period. Effektiv rehabilitering så att den enskilda snart kan komma tillbaka till studierna är enormt viktig. Enligt gällande regler är det emellertid för de flesta studenter inte möjligt att vara sjukskriven på deltid samtidigt som en studerar deltid. I arbetslivet anses möjligheten till deltidssjukskrivning vara viktig, inte minst för att skapa rimliga förutsättningar för en anställd att komma tillbaka i arbete efter en tids sjukdom. Miljöpartiet anser att deltidssjukskrivning på samma sätt måste gå att kombinera med deltidsstudier. Vi föreslår därför att det ska finnas möjlighet för studenter att sjukskriva sig till en fjärdedel, till hälften och till tre fjärdedelar.

Karenstid vid sjukdom

Idag har studenter trettio dagars karenstid vid sjukdom. Miljöpartiets utgångspunkt är att studenter ska ha motsvarande skydd vid sjukdom som anställda. Mot den bakgrunden bör antalet karensdagar vid sjukdom sänkas till en. Miljöpartiet vill se att regering-

en återkommer med ett förslag på hur en sådan sänkning av karenstiden skulle kunna genomföras.

Rehabiliteringsansvaret

Idag har sjukskriva studenter ingen rätt till rehabilitering tillbaka till studier. Vilket stöd en student får blir godtyckligt utifrån vilket lärosäte studenten läser vid. När studenten återgår till studier förväntas hen kunna delta fullt ut och med samma förutsättningar som om hen vore fullt frisk. Vid anställningar finns det däremot ett tydligt ansvar hos arbetsgivaren att anpassa arbetet utifrån förutsättningarna hos den som går från sjukdom tillbaka till arbete. Den möjligheten är viktig för att den som blivit frisk också ska hålla sig frisk. För att garantera att studenterna faktiskt får tillgång till den rehabilitering de har rätt till bör utbildningsanordnarnas rehabiliteringsansvar förtydligas, exempelvis genom att Arbetsmiljöverket ges uppdrag att i samråd med utbildningsanordnare ta fram riktlinjer för hur studenters rehabilitering ska fungera. Miljöpartiet är öppet för att ett förtydligat ansvar för studenters rehabilitering kan innebära behov av att tillskjuta medel till utbildningsanordnarna.

Annika Hirvonen Falk (MP)

Rebecka Le Moine (MP)